

ZAKON O KOMUNALNOM GOSPODARSTVU

DIO PRVI	UVODNE ODREDBE	2
DIO DRUGI	KOMUNALNE DJELATNOSTI	4
POGLAVLJE I.	VRSTE KOMUNALNIH DJELATNOSTI	4
POGLAVLJE II.	OBAVLJANJE KOMUNALNE DJELATNOSTI	6
POGLAVLJE III.	ORGANIZACIJSKI OBLICI OBAVLJANJA KOMUNALNIH DJELATNOSTI	7
ODJELJAK 1.	TRGOVAČKO DRUŠTVO	7
ODJELJAK 2.	JAVNA USTANOVA	8
ODJELJAK 3.	VLASTITI POGON	8
ODJELJAK 4.	KONCESIJE	9
ODJELJAK 5.	UGOVOR O OBAVLJANJU KOMUNALNE DJELATNOSTI	9
POGLAVLJE IV.	FINANCIRANJE USLUŽNIH KOMUNALNIH DJELATNOSTI	10
ODJELJAK 1.	CIJENA KOMUNALNE USLUGE	10
ODJELJAK 2.	PRORAČUN JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE	11
DIO TREĆI	KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	11
POGLAVLJE I.	KOMUNALNA INFRASTRUKTURA I NJEZIN PRAVNI STATUS	11
POGLAVLJE II.	GRAĐENJE I ODRŽAVANJE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	13
POGLAVLJE III.	FINANCIRANJE GRAĐENJA I ODRŽAVANJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	14
ODJELJAK 1.	KOMUNALNI DOPRINOS	15
ODJELJAK 2.	KOMUNALNA NAKNADA	17
ODJELJAK 3.	NAKNADA ZA KONCESIJU I PRORAČUN JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE	20
DIO ČETVRTI	KOMUNALNI RED	20
POGLAVLJE I.	ODLUKA O KOMUNALNOM REDU	20
POGLAVLJE II.	ODRŽAVANJE KOMUNALNOG REDA	21
ODJELJAK 1.	UPRAVNO TIJELO	21
ODJELJAK 2.	KOMUNALNI REDARI	21
DIO PETI	NADZOR	23
DIO ŠESTI	PREKRŠAJNE ODREDBE	23
DIO SEDMI	PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	24

ZAKON O KOMUNALNOM GOSPODARSTVU

DIO PRVI UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju načela komunalnog gospodarstva, obavljanje i financiranje komunalnih djelatnosti, građenje i održavanje komunalne infrastrukture, plaćanje komunalnog doprinosa i komunalne naknade, održavanje komunalnog reda i druga pitanja važna za komunalno gospodarstvo.

Članak 2.

(1) Komunalno gospodarstvo cjelovit je sustav obavljanja komunalnih djelatnosti, građenja i održavanja komunalne infrastrukture te održavanja komunalnog reda na području općina, gradova i Grada Zagreba (u daljnjem tekstu: jedinice lokalne samouprave).

(2) Obavljanje pojedine komunalne djelatnosti, građenje i održavanje određene komunalne infrastrukture može se urediti posebnim zakonom, ako to nije u suprotnosti s načelima komunalnog gospodarstva propisanim ovim Zakonom.

Članak 3.

(1) Pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju značenje određeno posebnim zakonima kojima se uređuju upravna područja prostornoga uređenja i gradnje te drugim posebnim zakonima, ako ovim Zakonom nije propisano drukčije.

(2) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

(3) Odredbe ovoga Zakona kojima se uređuje građenje komunalne infrastrukture na odgovarajući se način primjenjuju na rekonstrukciju komunalne infrastrukture, ako ovim Zakonom nije propisano drukčije.

Članak 4.

(1) Komunalno gospodarstvo temelji se na načelima:

1. zaštite javnog interesa
2. razmjerne koristi
3. solidarnosti
4. javne službe
5. neprofitnosti
6. supsidijarnosti
7. univerzalnosti i jednakosti pristupa
8. prilagodljivosti
9. kontinuiteta obavljanja komunalnih djelatnosti
10. kakvoće obavljanja komunalnih djelatnosti
11. ekonomičnosti i učinkovitosti
12. zaštite korisnika, prostora, okoliša i kulturnih dobara
13. sigurnosti
14. javnosti
15. prihvatljivosti cijene komunalnih usluga
16. zaštite ugroženih kategorija građana.

(2) Jedinice lokalne samouprave i osobe koje obavljaju komunalne djelatnosti u provedbi ovoga Zakona postupaju u skladu s načelima na kojima se temelji komunalno gospodarstvo.

Članak 5.

Jedinice lokalne samouprave dužne su u donošenju i provođenju programa građenja komunalne infrastrukture i programa održavanja komunalne infrastrukture poštovati javni interes i omogućiti ostvarivanje i zaštitu pojedinačnih interesa na način koji nije u suprotnosti i na štetu javnog interesa (načelo zaštite javnog interesa).

Članak 6.

Vlasnici građevinskog zemljišta odnosno investitori dužni su pridonositi građenju i održavanju komunalne infrastrukture plaćanjem javnih davanja razmjerno koristi koju stječu korištenjem uređenog građevinskog zemljišta odnosno građenjem komunalne infrastrukture, uz poštovanje načela solidarnosti (načelo razmjerne koristi).

Članak 7.

Financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture zasniva se na načelu solidarnosti u podmirenju troškova na području jedinice lokalne samouprave (načelo solidarnosti).

Članak 8.

Komunalne djelatnosti obavljaju se kao javna služba, a usluge koje se pružaju u obavljanju tih djelatnosti od općeg su interesa (načelo javne službe).

Članak 9.

Komunalne djelatnosti ne obavljaju se radi stjecanja dobiti, već radi osiguravanja isporuke komunalnih usluga korisnicima prema načelima komunalnog gospodarstva propisanim ovim Zakonom (načelo neprofitnosti).

Članak 10.

Obavljanje komunalnih djelatnosti i isporuke komunalnih usluga osigurava se na razini koja je najbliža korisnicima (načelo supsidijarnosti).

Članak 11.

Pristup, dostupnost i korištenje komunalnih usluga osigurava se svim korisnicima pod jednakim i nediskriminatorskim uvjetima (načelo univerzalnosti i jednakosti pristupa).

Članak 12.

Isporučka komunalnih usluga obavlja se na način i pod uvjetima koji su prilagođeni potrebama lokalne zajednice (načelo prilagodljivosti).

Članak 13.

Komunalne djelatnosti obavljaju se kontinuirano na način koji osigurava održavanje komunalne infrastrukture u stanju funkcionalne sposobnosti radi ostvarivanja neprekidne isporuke komunalnih usluga, uz mogućnost uskrate isporuke komunalnih usluga korisnicima samo u iznimnim i opravdanim slučajevima (načelo kontinuiteta obavljanja komunalnih djelatnosti).

Članak 14.

Komunalne djelatnosti obavljaju se prema standardima kakvoće pružanja komunalnih usluga propisanim posebnim propisima (načelo kakvoće obavljanja komunalnih djelatnosti).

Članak 15.

Isporučitelj komunalne usluge obvezan je u obavljanju komunalne djelatnosti postupati na učinkovit, ekonomičan i svrhovit način uz najmanje troškove za korisnike (načelo ekonomičnosti i učinkovitosti).

Članak 16.

Opremanje građevinskog zemljišta komunalnom infrastrukturom i obavljanje komunalnih djelatnosti osigurava se uz najprihvatljivije uvjete za život i zdravlje korisnika komunalnih usluga te najprihvatljivije uvjete za prostor, okoliš, kulturna dobra i održivi razvitak (načelo zaštite korisnika, prostora, okoliša i kulturnih dobara).

Članak 17.

Isporučitelj komunalne usluge dužan je komunalnu uslugu isporučivati korisnicima usluga na način koji ne može štetiti njihovoj imovini, pravima i pravnim interesima (načelo sigurnosti).

Članak 18.

Isporučitelj komunalne usluge dužan je osigurati javnost svojeg rada te omogućiti korisnicima komunalne usluge pristup informacijama važnim za isporuku komunalnih usluga i njihovo sudjelovanje u donošenju odluka u komunalnom gospodarstvu (načelo javnosti).

Članak 19.

Cijene komunalnih usluga utvrđuju se tako da osiguravaju postupnost povrata troškova građenja i održavanja komunalne infrastrukture i obavljanja komunalnih djelatnosti, vodeći računa o tome da one budu socijalno prihvatljive za stanovništvo te poštujući zaštitu prava potrošača u skladu s posebnim propisima (načelo prihvatljivosti cijene komunalnih usluga).

Članak 20.

Jedinica lokalne samouprave dužna je osigurati isporuku komunalnih usluga ugroženim skupinama stanovništva na svom području, uz podmirenje troškova komunalnih usluga iz sredstava proračuna u skladu s posebnim propisima o socijalnoj skrbi (načelo zaštite ugroženih kategorija građana).

DIO DRUGI KOMUNALNE DJELATNOSTI

POGLAVLJE I. VRSTE KOMUNALNIH DJELATNOSTI

Članak 21.

Komunalne djelatnosti su djelatnosti kojima se osigurava građenje i/ili održavanje komunalne infrastrukture u stanju funkcionalne ispravnosti (u daljnjem tekstu: komunalne djelatnosti kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture) i komunalne djelatnosti kojima se pojedinačnim korisnicima pružaju usluge nužne za svakodnevni život i rad na području jedinice lokalne samouprave (u daljnjem tekstu: uslužne komunalne djelatnosti).

Članak 22.

(1) Komunalne djelatnosti kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture su:

1. održavanje nerazvrstanih cesta
2. održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima
3. održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda
4. održavanje javnih zelenih površina
5. održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene
6. održavanje groblja i krematorija unutar groblja
7. održavanje čistoće javnih površina
8. održavanje javne rasvjete.

(2) U sklopu obavljanja djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka može se osigurati i građenje komunalne infrastrukture.

Članak 23.

(1) Pod održavanjem *nerazvrstanih cesta* podrazumijeva se skup mjera i radnji koje se obavljaju tijekom cijele godine na nerazvrstanim cestama, uključujući i svu opremu, uređaje i instalacije, sa svrhom održavanja prohodnosti i tehničke ispravnosti cesta i prometne sigurnosti na njima (redovito održavanje), kao i mjestimičnog poboljšanja elemenata ceste, osiguravanja sigurnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata i povećanja sigurnosti prometa (izvanredno održavanje), a u skladu s propisima kojima je uređeno održavanje cesta.

(2) Pod održavanjem *javnih površina na kojima nije dopušten promet motornih vozila* podrazumijeva se održavanje i popravci tih površina kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost.

(3) Pod održavanjem *građevina javne odvodnje oborinskih voda* podrazumijeva se upravljanje i održavanje građevina koje služe prihvatu, odvodnji i ispuštanju oborinskih voda iz građevina i površina javne namjene u građevinskom području, uključujući i građevine koje služe zajedničkom prihvatu, odvodnji i ispuštanju oborinskih i drugih otpadnih voda, osim građevina u vlasništvu javnih isporučitelja vodnih usluga koje, prema posebnim propisima o vodama, služe zajedničkom prihvatu, odvodnji i ispuštanju oborinskih i drugih otpadnih voda.

(4) Pod održavanjem *javnih zelenih površina* podrazumijeva se košnja, obrezivanje i sakupljanje biološkog otpada s javnih zelenih površina, obnova, održavanje i njega drveća, ukrasnog grmlja i drugog bilja, popločenih i nasipanih površina u parkovima, opreme na dječjim igralištima, fitosanitarna zaštita bilja i biljnog materijala za potrebe održavanja i drugi poslovi potrebni za održavanje tih površina.

(5) Pod održavanjem *građevina i uređaja javne namjene* podrazumijeva se održavanje, popravci i čišćenje tih građevina, uređaja i predmeta.

(6) Pod održavanjem *grobља i krematorija unutar grobља* podrazumijeva se održavanje prostora i zgrada za obavljanje ispraćaja i ukopa pokojnika te uređivanje putova, zelenih i drugih površina unutar grobља.

(7) Pod održavanjem *čistoće javnih površina* podrazumijeva se čišćenje površina javne namjene, osim javnih cesta, koje obuhvaća ručno i strojno čišćenje i pranje javnih površina od otpada, snijega i leda, kao i postavljanje i čišćenje košarica za otpatke i uklanjanje otpada koje je nepoznata osoba odbacila na javnu površinu ili zemljište u vlasništvu jedinice lokalne samouprave.

(8) Pod održavanjem *javne rasvjete* podrazumijeva se upravljanje i održavanje instalacija javne rasvjete, uključujući podmirivanje troškova električne energije, za rasvjetljavanje površina javne namjene.

Članak 24.

(1) Uslužne komunalne djelatnosti su:

1. usluge parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama
2. usluge javnih tržnica na malo
3. usluge ukopa i kremiranje pokojnika u krematoriju unutar grobља
4. komunalni linijski prijevoz putnika
5. obavljanje dimnjačarskih poslova.

(2) U sklopu obavljanja djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka može se osigurati i građenje i/ili održavanje komunalne infrastrukture potrebne za obavljanje te djelatnosti.

Članak 25.

(1) Pod *uslugama parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama* podrazumijeva se upravljanje tim površinama i garažama, njihovo održavanje, naplata i kontrola naplate parkiranja i drugi poslovi s tim u vezi te obavljanje nadzora i premještanje parkiranih vozila na površinama javne namjene sukladno posebnim propisima. Pod navedenim *uslugama* ne podrazumijeva se pružanje usluga parkiranja na površinama i garažama koje nisu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave.

(2) Pod *uslugama javnih tržnica na malo* podrazumijeva se upravljanje i održavanje prostora i zgrada izgrađenih na zemljištu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u kojima se u skladu s tržnim redom pružaju usluge obavljanja prometa živežnim namirnicama i drugim proizvodima.

(3) Pod *uslugama ukopa i kremiranja pokojnika u krematoriju unutar grobља* podrazumijevaju se ispraćaj, kremiranje i ukop unutar grobља u skladu s posebnim propisima.

(4) Pod *komunalnim linijskim prijevozom putnika* podrazumijeva se javni cestovni prijevoz putnika na linijama unutar zona koje utvrđuju jedinice lokalne samouprave na svojem području.

(5) Pod *dimnjačarskim poslovima* podrazumijeva se čišćenje i kontrola dimnjaka, dimovoda i uređaja za loženje u građevinama.

Članak 26.

(1) Osim djelatnosti iz članaka 22. i 24. ovoga Zakona, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može odlukom odrediti i drugu djelatnost koja se smatra komunalnom djelatnosti:

1. ako se takvom djelatnošću kontinuirano zadovoljavaju potrebe od životnog značenja za stanovništvo na području jedinice lokalne samouprave
2. ako po svom sadržaju i značenju djelatnost predstavlja nezamjenjiv uvjet života i rada u naselju
3. ako je pretežno uslužnog karaktera i
4. ako se obavlja prema načelima komunalnog gospodarstva.

(2) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može odlukom pobliže odrediti poslove koji se smatraju obavljanjem komunalnih djelatnosti iz članaka 23. i 25. ovoga Zakona.

POGLAVLJE II. OBAVLJANJE KOMUNALNE DJELATNOSTI

Članak 27.

- (1) Obavljanje komunalne djelatnosti organizira se i obavlja na području jedinice lokalne samouprave na način uređen ovim Zakonom i posebnim zakonom.
- (2) Više jedinica lokalne samouprave na području iste ili različitih županija može obavljanje komunalne djelatnosti organizirati zajednički.
- (3) Odluku o zajedničkom obavljanju komunalne djelatnosti donose predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave.
- (4) Jedinice lokalne samouprave međusobna prava i obveze u slučaju zajedničkog obavljanja komunalne djelatnosti uređuju pisanim ugovorom.

Članak 28.

- (1) Jedinica lokalne samouprave koja ne može samostalno niti zajednički osigurati obavljanje komunalne djelatnosti može odlukom predstavničkog tijela obavljanje ove djelatnosti povjeriti drugoj jedinici lokalne samouprave na području iste ili druge županije, ako na to pristane predstavničko tijelo druge jedinice lokalne samouprave.
- (2) Jedinice lokalne samouprave međusobna prava i obveze u slučaju iz stavka 1. ovoga članka uređuju pisanim ugovorom.

Članak 29.

- (1) Pravna ili fizička osoba odnosno vlastiti pogon koji obavlja komunalnu djelatnost (u daljnjem tekstu: isporučitelj komunalne usluge) obavlja ovu djelatnost u skladu s ovim Zakonom te općim aktima i ugovorima donesenim odnosno sklopljenim na temelju ovoga Zakona, ako posebnim zakonom nije propisano drukčije.
- (2) Isporučitelj komunalne usluge ne smije bez opravdanih razloga prekinuti ili obustaviti isporuku komunalne usluge korisniku.
- (3) Isporučitelj komunalne usluge obavezan je o prekidu isporuke komunalnih usluga i razlozima tog prekida obavijestiti javnost na prikladan način odmah nakon saznanja okolnosti koje su uzrokovale prekid.

Članak 30.

- (1) Isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost u svrhu obavljanja te djelatnosti u skladu s ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona te u skladu s posebnim propisima donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge i sklapa s korisnikom komunalne usluge ugovor o isporuci komunalne usluge.
- (2) Opće uvjete iz stavka 1. ovoga članka donosi isporučitelj komunalne usluge, uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave.
- (3) Općim uvjetima iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se:
 1. uvjeti pružanja odnosno korištenja komunalne usluge
 2. međusobna prava i obveze isporučitelja i korisnika komunalne usluge i
 3. način mjerenja, obračuna i plaćanja isporučene komunalne usluge.
- (4) Opći uvjeti iz stavka 1. ovoga članka objavljuju se u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njezinim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.
- (5) Ugovor iz stavka 1. ovoga članka sklapa se u skladu s općim uvjetima isporuke komunalne usluge.
- (6) Ako je obavljanje uslužne komunalne djelatnosti organiziralo više jedinica lokalne samouprave i ako predstavničko tijelo jedne ili više jedinica lokalne samouprave uskrati prethodnu suglasnost na opće uvjete isporuke komunalne usluge odnosno na njihovu izmjenu ili dopunu, opći uvjeti isporuke komunalne usluge primjenjuju se ako je suglasnost dalo predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave koja ima većinski udio dionica odnosno udjela u trgovačkom društvu, odnosno većinska osnivačka prava u komunalnoj javnoj ustanovi.
- (7) Isporučitelj komunalne usluge dužan je pridržavati se općih uvjeta isporuke komunalne usluge i ugovora o isporuci komunalne usluge.

Članak 31.

- (1) Jedinice lokalne samouprave mogu odlukom predstavničkog tijela trgovačkim društvima i javnim ustanovama koje obavljaju djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta, djelatnost održavanja groblja i krematorija unutar groblja i djelatnost usluge ukopa i kremiranja pokojnika u krematoriju unutar groblja povjeriti vršenje javnih ovlasti u obavljanju tih komunalnih djelatnosti.
- (2) Javne ovlasti iz stavka 1. ovoga članka obuhvaćaju rješavanje u pojedinačnim upravnim stvarima o pravima i obvezama fizičkih i pravnih osoba.

(3) Protiv upravnih akata društva odnosno ustanove iz stavka 1. ovoga članka može se izjaviti žalba o kojoj odlučuje upravno tijelo jedinice lokalne samouprave nadležno za poslove komunalnog gospodarstva.

Članak 32.

(1) Korisnik komunalne usluge dužan je koristiti se komunalnom uslugom na način propisan općim uvjetima isporuke komunalne usluge i određen ugovorom o isporuci komunalne usluge te je dužan suzdržavati se od radnji kojima bi se nanosila šteta isporučitelju komunalne usluge odnosno komunalnoj infrastrukturi.

(2) Korisnik komunalne usluge dužan je plaćati cijenu za pružene komunalne usluge i javna davanja koja se plaćaju uz komunalnu uslugu ili u vezi s komunalnom uslugom.

POGLAVLJE III. ORGANIZACIJSKI OBLICI OBAVLJANJA KOMUNALNIH DJELATNOSTI

Članak 33.

(1) Komunalne djelatnosti, ako ovim Zakonom nije propisano drukčije, može obavljati:

1. trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave ili više jedinica lokalne samouprave zajedno (u daljnjem tekstu: trgovačko društvo)
2. javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave
3. služba – vlastiti pogon koju osniva jedinica lokalne samouprave (u daljnjem tekstu: vlastiti pogon)
4. pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
5. pravna i fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti.

(2) Više jedinica lokalne samouprave može zajednički organizirati obavljanje komunalne djelatnosti na jedan od načina iz stavka 1. točaka 1., 2. i 3. ovoga članka.

(3) Pravne osobe iz stavka 1. točaka 1. i 2. ovoga članka i jedinica lokalne samouprave u slučaju iz točke 3. istog stavka imaju status javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom.

ODJELJAK 1. TRGOVAČKO DRUŠTVO

Članak 34.

(1) Trgovačko društvo obavlja komunalne djelatnosti na temelju odluke o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti koju donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odnosno predstavnička tijela više jedinica lokalne samouprave u slučaju u kojem više jedinica lokalne samouprave obavljanje jedne ili više komunalnih djelatnosti organizira zajednički.

(2) Odluka iz stavka 1. ovoga članka sadrži:

1. tvrtku društva kojem se povjerava obavljanje komunalne djelatnosti
2. komunalne djelatnosti čije se obavljanje povjerava
3. rok na koji se povjerava obavljanje komunalnih djelatnosti i
4. obveze društva prema osnivaču.

(3) Trgovačko društvo koje uz povjerenu komunalnu djelatnost obavlja i drugu djelatnost od općeg interesa i/ili tržišnu gospodarsku djelatnost mora računovodstvene poslove za te djelatnosti obavljati odvojeno.

Članak 35.

Obavljanje komunalnih djelatnosti može se povjeriti trgovačkom društvu u kojemu jedinica lokalne samouprave odnosno više jedinica lokalne samouprave u slučaju zajedničke organizacije obavljanja komunalne djelatnosti ima sve dionice odnosno udjele.

Članak 36.

Na postupak osnivanja, rad i druga pitanja vezana uz trgovačko društvo primjenjuju se propisi o trgovačkim društvima, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

ODJELJAK 2. JAVNA USTANOVA

Članak 37.

- (1) Osnivač javne ustanove (u daljnjem tekstu: ustanova) je jedinica lokalne samouprave ili više jedinica lokalne samouprave u slučaju zajedničke organizacije obavljanja komunalne djelatnosti.
- (2) Osnivačka prava u vezi s ustanovom u ime jedinice lokalne samouprave ostvaruje gradonačelnik odnosno općinski načelnik u skladu s posebnim zakonom, odnosno jedan ili više gradonačelnika odnosno općinskih načelnika u skladu s posebnim zakonom i ugovorom o međusobnim pravima i obvezama u slučaju zajedničkog osnivanja javne ustanove.
- (3) Ustanova ima svojstvo pravne osobe s pravima i obvezama propisanim ovim Zakonom i zakonom kojim se uređuju ustanove.
- (4) Ustanova obavlja isključivo komunalnu djelatnost zbog čijeg je obavljanja osnovana i ne može istodobno obavljati drugu tržišnu gospodarsku djelatnost.

Članak 38.

Na postupak osnivanja, rad i druga pitanja vezana uz javnu ustanovu primjenjuju se propisi o ustanovama, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

ODJELJAK 3. VLASTITI POGON

Članak 39.

- (1) Za obavljanje komunalnih djelatnosti jedinica lokalne samouprave može osnovati vlastiti pogon.
- (2) Vlastiti pogon nema svojstvo pravne osobe.
- (3) Vlastiti pogon je samostalan u obavljanju komunalnih djelatnosti sukladno ovom Zakonu, posebnom zakonu i odluci o osnivanju.

Članak 40.

- (1) Jedinica lokalne samouprave osniva vlastiti pogon odlukom predstavničkog tijela.
- (2) Odluka iz stavka 1. ovoga članka sadrži odredbe:
 1. o komunalnim djelatnostima koje obavlja vlastiti pogon
 2. o području na kojem se obavljaju komunalne djelatnosti
 3. o unutarnjem ustrojstvu, organiziranju poslovanja i poslovodstvu vlastitog pogona
 4. o sredstvima potrebnim za početak rada vlastitog pogona te načinu njihova pribavljanja
 5. o aktima poslovanja vlastitog pogona
 6. o iskazivanju učinka poslovanja
 7. o ograničenjima glede stjecanja, opterećivanja i otuđivanja nekretnina i druge vrste posebne imovine jedinice lokalne samouprave na kojoj se odvija poslovanje vlastitog pogona
 8. o načinu nadzora poslovanja vlastitog pogona od strane jedinice lokalne samouprave
 9. o imenovanju i razrješenju upravitelja vlastitog pogona i
 10. o ukidanju vlastitog pogona.
- (3) Unutarnje ustrojstvo vlastitog pogona uređuje se odlukom o osnivanju vlastitog pogona te pobliže uređuje pravilnikom o poslovanju vlastitog pogona, koje donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave.
- (4) U jedinicama lokalne samouprave koje imaju jedinstveni upravni odjel vlastiti pogon može se osnovati kao organizacijska jedinica u tom odjelu.

Članak 41.

- (1) Vlastitim pogonom upravlja upravitelj pogona.
- (2) Upravitelja pogona imenuje i razrješava gradonačelnik odnosno općinski načelnik.
- (3) Upravitelj pogona koji je osnovan kao organizacijska jedinica jedinstvenog upravnog odjela je pročelnik jedinstvenog upravnog odjela.

Članak 42.

- (1) Upravitelj pogona organizira i vodi rad vlastitog pogona te odgovara gradonačelniku odnosno općinskom načelniku za materijalno i financijsko poslovanje i za zakonitost rada vlastitog pogona.

(2) Upravitelj pogona na temelju ovlasti gradonačelnika odnosno općinskog načelnika sklapa ugovore s drugim fizičkim ili pravnim osobama.

Članak 43.

Na prava, obveze i odgovornosti, kao i druga pitanja u vezi s radom upravitelja vlastitog pogona te ostalih zaposlenih u vlastitom pogonu, a koja nisu uređena ovim Zakonom, primjenjuju se odredbe zakona kojima se uređuju radni odnosi službenika i namještenika u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

ODJELJAK 4. KONCESIJE

Članak 44.

(1) Koncesijom se može steći pravo obavljanja komunalnih djelatnosti i pravo korištenja komunalne infrastrukture radi obavljanja komunalnih djelatnosti:

1. pružanja usluge parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama
2. pružanja usluga javnih tržnica na malo
3. komunalnog linijskog prijevoza putnika
4. obavljanja dimnjačarskih poslova
5. održavanja javne rasvjete.

(2) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave u skladu s ovim Zakonom odlukom određuje komunalne djelatnosti koje se obavljaju na temelju koncesije.

Članak 45.

Davatelj koncesije iz članka 44. stavka 1. ovoga članka predstavničko je tijelo jedinice lokalne samouprave.

Članak 46.

Na sva pitanja u vezi s koncesijama, uključujući i pitanje načina obračuna naknade za koncesiju, koja nisu uređena ovim Zakonom na odgovarajući se način primjenjuju propisi kojima se uređuju koncesije.

Članak 47.

Naknada za koncesiju uplaćuje se u korist proračuna jedinice lokalne samouprave – davatelja koncesije na način propisan propisom kojim se uređuju koncesije.

ODJELJAK 5. UGOVOR O OBAVLJANJU KOMUNALNE DJELATNOSTI

Članak 48.

(1) Jedinica lokalne samouprave može obavljanje komunalnih djelatnosti koje se financiraju isključivo iz njezina proračuna povjeriti pravnoj ili fizičkoj osobi na temelju pisanog ugovora.

(2) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odlukom određuje komunalne djelatnosti koje se na njezinu području mogu obavljati na temelju ugovora iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 49.

(1) Ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti u ime jedinice lokalne samouprave sklapa gradonačelnik odnosno općinski načelnik.

(2) Ugovor iz stavka 1. ovoga članka sadrži:

1. komunalne djelatnosti za koje se sklapa ugovor
2. vrijeme na koje se sklapa ugovor
3. vrstu i opseg komunalnih usluga
4. način određivanja cijene komunalnih usluga te način i rok plaćanja izvršenih usluga
5. jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora.

Članak 50.

Postupak odabira osobe s kojom se sklapa ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti te sklapanje, provedba i izmjene tog ugovora provode se prema propisima o javnoj nabavi.

POGLAVLJE IV. FINANCIRANJE USLUŽNIH KOMUNALNIH DJELATNOSTI

Članak 51.

Obavljanje uslužnih komunalnih djelatnosti financira se sredstvima:

1. iz cijene komunalne usluge
2. iz proračuna jedinice lokalne samouprave
3. iz prihoda određenih posebnim zakonima
4. iz ostalih prihoda.

ODJELJAK 1. CIJENA KOMUNALNE USLUGE

Članak 52.

Iz cijene komunalne usluge osiguravaju se sredstva za financiranje obavljanja uslužnih komunalnih djelatnosti.

Članak 53.

Cijenu, način obračuna i način plaćanja komunalne usluge određuje isporučitelj komunalne usluge na način propisan ovim Zakonom i posebnim propisima.

Članak 54.

(1) Prilikom određivanja cijene komunalne usluge uzimaju se u obzir izdaci potrebni za osiguranje dostupnosti komunalne usluge te za upravljanje i održavanje komunalne infrastrukture koja se koristi za obavljanje uslužne komunalne djelatnosti.

(2) Cijena komunalne usluge određuje se tako da se pravnim i fizičkim osobama kojima je povjereno obavljanje komunalne djelatnosti omogući povrat sredstava uloženi u građenje komunalne infrastrukture i obavljanje komunalne djelatnosti.

(3) Cijena komunalne usluge može sadržavati i iznos za financiranje gradnje komunalne infrastrukture na području ili za potrebe jedinice lokalne samouprave na kojemu se isporučuje komunalna usluga, a u skladu s programom građenja komunalne infrastrukture.

(4) Iznos za financiranje gradnje komunalne infrastrukture iz stavka 3. ovoga članka u računu za isporučenu komunalnu uslugu iskazuje se posebno i taj se iznos doznajuje u proračun jedinice lokalne samouprave na način propisan posebnim propisima kojima se uređuje proračunsko računovodstvo te se može koristiti samo za tu namjenu.

Članak 55.

(1) Isporučitelj komunalne usluge dužan je za cjenik komunalnih usluga i za svaku njegovu izmjenu ili dopunu pribaviti prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na području na kojem se isporučuje komunalna usluga.

(2) Prijedlog za davanje suglasnosti iz stavka 1. ovoga članka sadrži:

1. vrstu komunalne usluge te način obračuna i plaćanja te usluge
2. strukturu cijene komunalne usluge i
3. datum od kojega se primjenjuje cijena.

(3) Prijedlog za davanje suglasnosti za izmjenu ili dopunu cjenika komunalnih usluga, uz podatke iz stavka 2. ovoga članka, sadrži:

1. predloženu novu cijenu komunalne usluge i njezinu strukturu
2. postotak promjene cijene u odnosu na postojeću cijenu i
3. razloge za promjenu cijene s detaljnim obrazloženjem i izračunom.

(4) Gradonačelnik odnosno općinski načelnik jedinice lokalne samouprave dužan je očitovati se u roku od 60 dana od dana zaprimanja prijedloga za pribavljanje prethodne suglasnosti iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Ako se gradonačelnik odnosno općinski načelnik jedinice lokalne samouprave ne očituje u roku iz stavka 4. ovoga članka, smatra se da je suglasnost dana.

(6) Ako je obavljanje uslužne komunalne djelatnosti organiziralo više jedinica lokalne samouprave i ako gradonačelnik odnosno općinski načelnik jedne ili više jedinica lokalne samouprave uskrati prethodnu suglasnost na cjenik komunalnih usluga odnosno na njegovu izmjenu ili dopunu, cjenik odnosno njegove izmjene ili dopune primjenjuju se ako suglasnost dađe gradonačelnik odnosno općinski načelnik jedinice lokalne samouprave koja ima većinski dio dionica odnosno udjela u trgovačkom društvu odnosno većinska osnivačka prava u javnoj ustanovi.

(7) Isporučitelj komunalne usluge dužan je cjenik komunalne usluge objaviti na svojoj oglasnoj ploči i na svojim mrežnim stranicama.

(8) Isporučitelj komunalne usluge dužan je pridržavati se cjenika komunalnih usluga.

Članak 56.

Gradonačelnik odnosno općinski načelnik jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga dužan je u roku od 15 dana od dana primjene nove cijene komunalne usluge o tome obavijestiti središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove gospodarstva i upravno tijelo županije nadležno za poslove gospodarstva.

Članak 57.

(1) Cijena komunalne usluge plaća se isporučitelju usluge za isporučenu uslugu na temelju ispostavljenog računa.

(2) Obveznik plaćanja cijene komunalne usluge je korisnik usluge.

ODJELJAK 2. PRORAČUN JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

Članak 58.

(1) Jedinice lokalne samouprave mogu sredstva svog proračuna koristiti za financiranje komunalnih djelatnosti.

(2) Jedinice lokalne samouprave mogu u cijelosti ili djelomično financirati obavljanje komunalnih usluga za pojedine grupe korisnika na njezinu području radi osiguravanja univerzalnosti pristupa komunalnim uslugama pod uvjetima propisanim odlukom predstavničkog tijela.

DIO TREĆI KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

POGLAVLJE I. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA I NJEZIN PRAVNI STATUS

Članak 59.

(1) Komunalna infrastruktura jesu:

1. nerazvrstane ceste
2. javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila
3. javna parkirališta
4. javne garaže
5. javne zelene površine
6. građevine i uređaji javne namjene
7. javna rasvjeta
8. groblja i krematoriji na grobljima
9. građevine namijenjene obavljanju javnog prijevoza.

(2) Osim građevina navedenih u stavku 1. ovoga članka, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može odlukom odrediti i druge građevine komunalne infrastrukture, ako služe za obavljanje komunalne djelatnosti.

Članak 60.

(1) *Nerazvrstane ceste* su ceste koje se koriste za promet vozilima i koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim ovim Zakonom i drugim propisima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste u smislu zakona kojim se uređuju ceste.

(2) *Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima* su trgovi, pločnici, javni prolazi, javne stube, prečaci, šetališta, uređene plaže, biciklističke i pješačke staze, pothodnici, podvožnjaci, nadvožnjaci, mostovi i tuneli, ako nisu sastavni dio nerazvrstane ili druge ceste.

(3) *Javna parkirališta* su uređene javne površine koje se koriste za parkiranje motornih vozila i/ili drugih cestovnih vozila s pripadajućom opremom na zemljištu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave.

(4) *Javne garaže* su podzemne i nadzemne građevine koje se koriste za parkiranje motornih vozila s pripadajućom opremom, čiji je investitor odnosno vlasnik jedinica lokalne samouprave ili osoba koja obavlja komunalnu djelatnost pružanja usluge parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama.

(5) *Javne zelene površine* su parkovi, drvodredi, živice, cvjetnjaci, travnjaci, skupine ili pojedinačna stabla, dječja igrališta s pripadajućom opremom, javni športski i rekreacijski prostori, zelene površine uz ceste i ulice, ako nisu sastavni dio nerazvrstane ili druge ceste odnosno ulice i sl.

(6) *Građevine i uređaji javne namjene* su nadstrešnice na stajalištima javnog prometa, javni zdenci, vodokoci, fontane, javni zahodi, javni satovi, ploče s planom naselja, oznake kulturnih dobara, zaštićenih dijelova prirode i sadržaja turističke namjene, spomenici i skulpture te druge građevine, uređaji i predmeti javne namjene lokalnog značaja.

(7) *Javna rasvjeta* su građevine i uređaji za rasvjetljavanje nerazvrstanih cesta, javnih prometnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, javnih cesta koje prolaze kroz naselje, javnih parkirališta, javnih zelenih površina te drugih javnih površina školskog, zdravstvenog i drugog društvenog značaja u vlasništvu jedinice lokalne samouprave.

(8) *Groblja i krematoriji* su ograđeni prostori zemljišta na kojem se nalaze grobna mjesta, prostori i zgrade za obavljanje ispraćaja i pokopa umrlih (građevine mrtvačnica i krematorija, dvorane za izlaganje na odru, prostorije za ispraćaj umrlih s potrebnom opremom i uređajima), pješačke staze te uređaji, predmeti i oprema na površinama groblja, sukladno posebnim propisima o grobljima.

(9) *Građevine namijenjene obavljanju djelatnosti javnog prijevoza* su tramvajske pruge, građevine za smještaj i održavanje vozila kojima se obavlja djelatnost javnog prijevoza, građevine za prihvat i otpremanje vozila i putnika u javnom prijevozu te izgrađene i označene prometne površine određene za zaustavljanje vozila i siguran ulazak i izlazak putnika, ako nisu sastavni dio nerazvrstane ili druge ceste.

Članak 61.

(1) Komunalna infrastruktura je javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu odnosno suvlasništvu jedinice lokalne samouprave i/ili osobe koja obavlja komunalnu djelatnost.

(2) Komunalna infrastruktura može biti u pravnom prometu isključivo između jedinica lokalne samouprave i pravnih osoba koje obavljaju komunalne djelatnosti te druge osobe na toj infrastrukturi ne mogu stjecati stvarna prava, osim prava služnosti i prava građenja sukladno odluci predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave.

(3) Komunalna infrastruktura ne može biti predmet ovrhe niti stečaja.

(4) Komunalna infrastruktura stječe status javnog dobra u općoj uporabi danom njezine izgradnje, uređenja odnosno stupanja na snagu odluke o proglašenju javnog dobra u općoj uporabi.

(5) Komunalna infrastruktura upisuje se u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao vlasništvo odnosno suvlasništvo jedinice lokalne samouprave i/ili javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom.

(6) Odredbe ovoga članka ne odnose se na komunalnu infrastrukturu izgrađenu na pomorskom dobru.

Članak 62.

(1) Odluku o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i odluku o ukidanju statusa javnog dobra u općoj uporabi komunalne infrastrukture donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave.

(2) Odluka o ukidanju statusa javnog dobra u općoj uporabi komunalne infrastrukture ili njezina dijela može se donijeti ako je trajno prestala potreba za njezinim korištenjem.

(3) Nekretnina kojoj prestane status javnog dobra u općoj uporabi ostaje u vlasništvu jedinice lokalne samouprave odnosno pravne osobe koja obavlja komunalnu djelatnost.

(4) Odluka iz stavka 1. ovoga članka, uz ostalo, mora sadržavati naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se infrastruktura nalazi te nalog nadležnom sudu za upis statusa javnog dobra u općoj uporabi u zemljišne knjige odnosno za brisanje tog statusa ako se radi o infrastrukturi koja se upisuje u zemljišne knjige.

(5) Odluka iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se nadležnom sudu radi provedbe upisa statusa javnog dobra u općoj uporabi u zemljišnim knjigama odnosno radi brisanja tog statusa.

Članak 63.

(1) Jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture.

(2) Evidencija iz stavka 1. ovoga članka vodi se za komunalnu infrastrukturu iz članka 60. ovoga Zakona i sadrži:

1. naziv i vrstu komunalne infrastrukture
2. podatak o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini na kojoj se komunalna infrastruktura nalazi
3. podatak o vlasništvu komunalne infrastrukture i osobi koja njome upravlja i
4. podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi.

(3) U evidenciji komunalne infrastrukture pohranjuju se akti iz stavka 2. točke 4. ovoga članka, uključujući projekte odnosno snimke izvedenog stanja.

POGLAVLJE II. GRAĐENJE I ODRŽAVANJE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Članak 64.

(1) Građenje i održavanje komunalne infrastrukture obveza je jedinica lokalne samouprave odnosno osoba na koje je ta obveza prenesena u skladu s ovim Zakonom ili posebnim zakonom.

(2) Građenje komunalne infrastrukture u smislu ovoga Zakona obuhvaća sljedeće radnje i radove:

1. rješavanje imovinskopravnih odnosa na zemljištu za građenje komunalne infrastrukture
2. uklanjanje i/ili izmještanje postojećih građevina na zemljištu za građenje komunalne infrastrukture i radove na sanaciji tog zemljišta
3. pribavljanje projekata i druge dokumentacije potrebne za izdavanje dozvola i drugih akata za građenje i uporabu komunalne infrastrukture
4. građenje komunalne infrastrukture u smislu zakona kojim se uređuje gradnja građevina.

Članak 65.

Građenje komunalne infrastrukture od interesa je za Republiku Hrvatsku.

Članak 66.

(1) Komunalna infrastruktura gradi se u skladu s programom građenja komunalne infrastrukture ili u skladu s ugovorom ili drugim aktom određenim posebnim zakonom.

(2) Komunalna infrastruktura održava se u skladu s programom održavanja komunalne infrastrukture ili u skladu s ugovorom ili drugim aktom određenim ovim Zakonom ili posebnim zakonom.

Članak 67.

(1) Program građenja komunalne infrastrukture donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave za kalendarsku godinu.

(2) Program iz stavka 1. ovoga članka donosi se istodobno s donošenjem proračuna jedinice lokalne samouprave.

(3) Program iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.

Članak 68.

(1) Program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, potrebama uređenja zemljišta planiranog prostornim planom i planom razvojnih programa koji se donose na temelju posebnih propisa, a vodeći računa o troškovima građenja infrastrukture te financijskim mogućnostima i predvidivim izvorima prihoda financiranja njezina građenja.

(2) Programom iz stavka 1. ovoga članka određuju se:

1. građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi radi uređenja neuređenih dijelova građevinskog područja
2. građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi u uređenim dijelovima građevinskog područja
3. građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi izvan građevinskog područja
4. postojeće građevine komunalne infrastrukture koje će se rekonstruirati i način rekonstrukcije
5. građevine komunalne infrastrukture koje će se uklanjati
6. druga pitanja određena ovim Zakonom i posebnim zakonom.

Članak 69.

(1) Program građenja komunalne infrastrukture sadrži procjenu troškova projektiranja, revizije, građenja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekata građenja (u daljnjem tekstu: procjena troškova građenja) komunalne infrastrukture s naznakom izvora njihova financiranja.

(2) Troškovi iz stavka 1. ovoga članka iskazuju se u programu građenja infrastrukture odvojeno za svaku građevinu i ukupno te se iskazuju odvojeno prema izvoru njihova financiranja.

Članak 70.

(1) Procjena troškova građenja komunalne infrastrukture obavlja se prema načelu punog pokrivanja troškova građenja komunalne infrastrukture određenog programom građenja komunalne infrastrukture.

(2) Troškovi iz stavka 1. ovoga članka procjenjuju se na temelju troškova građenja usporedivih građevina komunalne infrastrukture u godini koja prethodi planskom razdoblju i zabilježenog indeksa povećanja odnosno smanjenja troškova građenja.

(3) Troškovi građenja komunalne infrastrukture obuhvaćaju troškove:

1. zemljišta na kojem će se graditi komunalna infrastruktura
2. uklanjanja i izmještanja postojećih građevina i trajnih nasada
3. sanacije zemljišta (odvodnjavanje, izravnavanje, osiguravanje zemljišta i sl.), uključujući i zemljišta koja je jedinica lokalne samouprave stavila na raspolaganje
4. izrade projekata i druge dokumentacije
5. ishoda akata potrebnih za izvlaštenje, građenje i uporabu građevina komunalne infrastrukture
6. građenja i provedbe stručnog nadzora građenja komunalne infrastrukture
7. evidentiranja u katastru i zemljišnim knjigama.

Članak 71.

(1) Gradonačelnik odnosno općinski načelnik podnosi predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture za prethodnu kalendarsku godinu.

(2) Izvješće iz stavka 1. ovoga članka podnosi se istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna jedinica lokalne samouprave.

(3) Izvješće iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.

Članak 72.

(1) Program održavanja komunalne infrastrukture donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave za kalendarsku godinu.

(2) Program iz stavka 1. ovoga članka donosi se istodobno s donošenjem proračuna jedinice lokalne samouprave.

(3) Program iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.

Članak 73.

(1) Program održavanja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi u skladu s predvidivim i raspoloživim sredstvima i izvorima financiranja.

(2) Programom iz stavka 1. ovoga članka određuju se:

1. opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, i
2. iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Članak 74.

(1) Gradonačelnik odnosno općinski načelnik podnosi predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture za prethodnu kalendarsku godinu.

(2) Izvješće iz stavka 1. ovoga članka podnosi se istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna jedinice lokalne samouprave.

(3) Izvješće iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.

POGLAVLJE III. FINANCIRANJE GRAĐENJA I ODRŽAVANJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

Članak 75.

Građenje i održavanje komunalne infrastrukture financira se sredstvima:

1. iz komunalnog doprinosa
2. iz komunalne naknade
3. iz cijene komunalne usluge
4. iz naknade za koncesiju
5. iz proračuna jedinice lokalne samouprave
6. iz fondova Europske unije
7. iz ugovora, naknada i drugih izvora propisanih posebnim zakonom i

8. iz donacija.

ODJELJAK 1. KOMUNALNI DOPRINOS

Članak 76.

(1) Komunalni doprinos je novčano javno davanje koje se plaća za korištenje komunalne infrastrukture na području cijele jedinice lokalne samouprave i položajne pogodnosti građevinskog zemljišta u naselju prilikom građenja ili ozakonjenja građevine, ako ovim Zakonom nije propisano drukčije.

(2) Komunalni doprinos je prihod proračuna jedinice lokalne samouprave koji se koristi samo za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture.

Članak 77.

(1) Komunalni doprinos plaća vlasnik zemljišta na kojem se gradi građevina ili se nalazi ozakonjena građevina odnosno investitor ako je na njega pisanim ugovorom prenesena obveza plaćanja komunalnog doprinosa.

(2) Komunalni doprinos plaća se jednokratno, a odlukom o komunalnom doprinosu može se propisati mogućnost njegove obročne otplate.

(3) Jedinica lokalne samouprave ne plaća komunalni doprinos na svom području.

(4) Komunalni doprinos ne plaća se za građenje i ozakonjenje:

1. komunalne infrastrukture i vatrogasnih domova
2. vojnih građevina
3. prometne, vodne, pomorske, komunikacijske i elektroničke komunikacijske infrastrukture
4. nadzemnih i podzemnih produktovoda i vodova
5. sportskih i dječjih igrališta
6. ograda, zidova i potpornih zidova
7. parkirališta, cesta, staza, mostića, fontana, cisterna za vodu, septičkih jama, sunčanih kolektora, fotonaponskih modula na građevnoj čestici ili obuhvatu zahvata u prostoru postojeće građevine ili na postojećoj građevini, koji su namijenjeni uporabi te građevine
8. spomenika.

Članak 78.

(1) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o komunalnom doprinosu kojom se određuju:

1. zone u jedinici lokalne samouprave za plaćanje komunalnog doprinosa
2. jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama u jedinici lokalne samouprave (u daljnjem tekstu: jedinična vrijednost komunalnog doprinosa)
3. način i rokovi plaćanja komunalnog doprinosa
4. opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa.

(2) Odluka o komunalnom doprinosu objavljuje se u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.

Članak 79.

(1) Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određuje se za pojedine zone u jedinici lokalne samouprave tako da je ta vrijednost najviša za prvu zonu, a manja za svaku iduću zonu.

(2) Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu u jedinici lokalne samouprave ne može biti viša od 10% prosječnih troškova građenja kubnog metra (m³) građevine u Republici Hrvatskoj.

(3) Prosječne troškove građenja iz stavka 2. ovoga članka ministar nadležan za graditeljstvo objavljuje u »Narodnim novinama«.

Članak 80.

(1) Zone u jedinici lokalne samouprave za plaćanje komunalnog doprinosa određuju se s obzirom na uređenost i opremljenost zone komunalnom infrastrukturom i položaj područja zone u jedinici lokalne samouprave.

(2) Položaj područja zone u jedinici lokalne samouprave određuje se s obzirom na:

1. udaljenosti od središta u naselju
2. mrežu javnog prijevoza

3. dostupnost građevina javne i društvene namjene
4. dostupnost građevina opskrbe i usluga
5. prostorne i prirodne uvjete (prostorna atraktivnost, zona visoke, srednje ili niske gustoće stanovanja, zaštićene kulturno-povijesne cjeline, opći mikroklimatski uvjeti, negativni utjecaji na okoliš – zrak, voda, tlo, buka).

Članak 81.

- (1) Komunalni doprinos za zgrade obračunava se množenjem obujma zgrade koja se gradi ili je izgrađena izraženog u kubnim metrima (m^3) s jediničnom vrijednošću komunalnog doprinosa u zoni u kojoj se zgrada gradi ili je izgrađena.
- (2) Komunalni doprinos za otvorene bazene i druge otvorene građevine te spremnike za naftu i druge tekućine s pokrovom čija visina se mijenja obračunava se množenjem tlocrtno površine građevine koja se gradi ili je izgrađena izražene u četvornim metrima (m^2) s jediničnom vrijednošću komunalnog doprinosa u zoni u kojoj se građevina gradi ili je izgrađena.
- (3) Ministar u čijem je djelokrugu komunalno gospodarstvo pravilnikom pobliže propisuje način utvrđivanja obujma i površine građevina u svrhu obračuna komunalnog doprinosa.

Članak 82.

- (1) Ako se postojeća zgrada uklanja zbog građenja nove zgrade ili ako se postojeća zgrada dograđuje ili nadograđuje, komunalni doprinos obračunava se na razliku obujma zgrade u odnosu na prijašnji obujam zgrade.
- (2) Ako je obujam zgrade koja se gradi manji ili jednak obujmu postojeće zgrade koja se uklanja, ne plaća se komunalni doprinos, a o čemu nadležno tijelo donosi rješenje kojim se utvrđuje da ne postoji obveza plaćanja komunalnog doprinosa.
- (3) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i na obračun komunalnog doprinosa za građevine koje nisu zgrade te na obračun komunalnog doprinosa za ozakonjene građevine.

Članak 83.

- (1) Rješenje o komunalnom doprinosu donosi upravno tijelo jedinice lokalne samouprave nadležno za poslove komunalnog gospodarstva odnosno jedinstveni upravni odjel (u daljnjem tekstu: upravno tijelo) u skladu s odlukom o komunalnom doprinosu u postupku pokrenutom po službenoj dužnosti ili po zahtjevu stranke.
- (2) Ako je jedinica lokalne samouprave u skladu s posebnim zakonom kojim se uređuje prostorno uređenje sklopila ugovor kojim se obvezuje djelomično ili u cijelosti prebiti potraživanja s obvezom plaćanja komunalnog doprinosa, rješenje iz stavka 1. ovoga članka donosi se i u skladu s tim ugovorom.
- (3) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka donosi se i izvršava u postupku i na način propisan zakonom kojim se uređuje opći odnos između poreznih obveznika i poreznih tijela koja primjenjuju propise o porezima i drugim javnim davanjima, ako ovim Zakonom nije propisano drukčije.

Članak 84.

- (1) Rješenje o komunalnom doprinosu donosi se po pravomoćnosti građevinske dozvole odnosno rješenja o izvedenom stanju, a u slučaju građenja građevina koje se prema posebnim propisima grade bez građevinske dozvole nakon prijave početka građenja ili nakon početka građenja.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, rješenje o komunalnom doprinosu za skladište i građevinu namijenjenu proizvodnji donosi se po pravomoćnosti uporabne dozvole odnosno nakon što se građevina te namjene počela koristiti, ako se koristi bez uporabne dozvole.
- (3) Uporabna dozvola za skladište ili građevinu namijenjenu proizvodnji dostavlja se na znanje jedinici lokalne samouprave na čijem se području nalazi skladište odnosno građevina.

Članak 85.

- (1) Rješenje o komunalnom doprinosu sadrži:
 1. podatke o obvezniku komunalnog doprinosa
 2. iznos sredstava komunalnog doprinosa koji je obveznik dužan platiti
 3. obvezu, način i rokove plaćanja komunalnog doprinosa i
 4. prikaz načina obračuna komunalnog doprinosa za građevinu koja se gradi ili je izgrađena s iskazom obujma odnosno površine građevine i jedinične vrijednosti komunalnog doprinosa.
- (2) Ništavo je rješenje o komunalnom doprinosu koje nema sadržaj propisan stavkom 1. ovoga članka.

Članak 86.

- (1) Rješenje o komunalnom doprinosu u postupku pokrenutom po zahtjevu stranke donosi se u skladu s odlukom o komunalnom doprinosu koja je na snazi u vrijeme podnošenja zahtjeva stranke za donošenje tog rješenja.

(2) Rješenje o komunalnom doprinosu u postupku pokrenutom po službenoj dužnosti donosi se u skladu s odlukom o komunalnom doprinosu koja je na snazi na dan pravomoćnosti građevinske dozvole, pravomoćnosti rješenja o izvedenom stanju odnosno koja je na snazi na dan donošenja rješenja o komunalnom doprinosu ako se radi o građevini koja se prema posebnim propisima kojima se uređuje gradnja može graditi bez građevinske dozvole.

Članak 87.

(1) Upravno tijelo izmijenit će po službenoj dužnosti ili po zahtjevu obveznika komunalnog doprinosa odnosno investitora ovršno odnosno pravomoćno rješenje o komunalnom doprinosu ako je izmijenjena građevinska dozvola, drugi akt za građenje ili glavni projekt na način koji utječe na obračun komunalnog doprinosa.

(2) Rješenjem o izmjeni rješenja o komunalnom doprinosu u slučaju iz stavka 1. ovoga članka obračunat će se komunalni doprinos prema izmijenjenim podacima i odrediti plaćanje odnosno povrat razlike komunalnog doprinosa u skladu s odlukom o komunalnom doprinosu u skladu s kojom je rješenje o komunalnom doprinosu doneseno.

(3) Obveznik komunalnog doprinosa odnosno investitor u slučaju iz odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka nema pravo na kamatu od dana uplate komunalnog doprinosa do dana određenog rješenjem za povrat doprinosa.

Članak 88.

(1) Upravno tijelo poništiti će po zahtjevu obveznika komunalnog doprinosa odnosno investitora ovršno odnosno pravomoćno rješenje o komunalnom doprinosu ako je građevinska dozvola odnosno drugi akt za građenje oglašen ništavim ili poništen bez zahtjeva odnosno suglasnosti investitora.

(2) Rješenjem o poništavanju rješenja o komunalnom doprinosu u slučaju iz stavka 1. ovoga članka odredit će se i povrat uplaćenog komunalnog doprinosa u roku koji ne može biti dulji od dvije godine od dana izvršnosti rješenja.

(3) Obveznik komunalnog doprinosa odnosno investitor u slučaju iz odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka nema pravo na kamatu od dana uplate komunalnog doprinosa do dana određenog rješenjem za povrat doprinosa.

Članak 89.

(1) Iznos komunalnog doprinosa plaćen za građenje građevine na temelju građevinske dozvole odnosno drugog akta za građenje koji je prestao važiti jer građenje nije započeto ili građevinske dozvole odnosno drugog akta za građenje koji je poništen na zahtjev ili uz suglasnost investitora uračunava se kao plaćeni dio komunalnog doprinosa koji se plaća za građenje na istom ili drugom zemljištu na području iste jedinice lokalne samouprave, ako to zatraži obveznik komunalnog doprinosa odnosno investitor.

(2) Obveznik komunalnog doprinosa odnosno investitor nema pravo na kamatu za iznos koji je uplaćen niti na kamatu za iznos koji se uračunava kao plaćeni dio komunalnog doprinosa kojim se plaća građenje na istom ili drugom zemljištu.

Članak 90.

Protiv rješenja o komunalnom doprinosu i rješenja o njegovoj ovrsi, rješenja o njegovoj izmjeni, dopuni, ukidanju ili poništenju, rješenja o odbijanju ili odbacivanju zahtjeva za donošenje tog rješenja te rješenja o obustavi postupka može se izjaviti žalba o kojoj odlučuje upravno tijelo županije nadležno za poslove komunalnog gospodarstva, a o žalbi protiv rješenja koja donosi upravno tijelo Grada Zagreba odlučuje središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove komunalnog gospodarstva.

ODJELJAK 2. KOMUNALNA NAKNADA

Članak 91.

(1) Komunalna naknada je novčano javno davanje koje se plaća za održavanje komunalne infrastrukture.

(2) Komunalna naknada je prihod proračuna jedinice lokalne samouprave koji se koristi za financiranje održavanja i građenja komunalne infrastrukture, a može se na temelju odluke predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave koristiti i za financiranje građenja i održavanja objekata predškolskog, školskog, zdravstvenog i socijalnog sadržaja, javnih građevina sportske i kulturne namjene te poboljšanja energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, ako se time ne dovodi u pitanje mogućnost održavanja i građenja komunalne infrastrukture.

Članak 92. (NN [110/18](#))

(1) Komunalna naknada plaća se za:

1. stambeni prostor
2. garažni prostor
3. poslovni prostor
4. građevinsko zemljište koje služi obavljanju poslovne djelatnosti

5. neizgrađeno građevinsko zemljište.

(2) Komunalna naknada plaća se za nekretnine iz stavka 1. ovoga članka koje se nalaze na području na kojem se najmanje obavljaju komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta i održavanja javne rasvjete te koje je opremljeno najmanje pristupnom cestom, niskonaponskom električnom mrežom i vodom prema mjesnim prilikama te čini sastavni dio infrastrukture jedinice lokalne samouprave.

(3) Građevinskim zemljištem koje služi obavljanju poslovne djelatnosti smatra se zemljište koje se nalazi unutar ili izvan granica građevinskog područja, a na kojemu se obavlja poslovna djelatnost.

(4) Neizgrađenim građevinskim zemljištem smatra se zemljište koje se nalazi unutar granica građevinskog područja na kojemu se u skladu s propisima kojima se uređuje prostorno uređenje i gradnja mogu graditi zgrade stambene ili poslovne namjene, a na kojemu nije izgrađena zgrada ili na kojemu postoji privremena građevina za čiju izgradnju nije potrebna građevinska dozvola. Neizgrađenim građevinskim zemljištem smatra se i zemljište na kojemu se nalazi ruševina zgrade.

(5) Ukinut.

Članak 93.

(1) Komunalnu naknadu plaća vlasnik odnosno korisnik nekretnine iz članka 92. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Korisnik nekretnine iz stavka 1. ovoga članka plaća komunalnu naknadu:

1. ako je na njega obveza plaćanja te naknade prenesena pisanim ugovorom
2. ako nekretninu koristi bez pravne osnove ili
3. ako se ne može utvrditi vlasnik.

(3) Vlasnik nekretnine solidarno jamči za plaćanje komunalne naknade ako je obveza plaćanja te naknade prenesena na korisnika nekretnine pisanim ugovorom.

Članak 94.

(1) Obveza plaćanja komunalne naknade nastaje:

1. danom izvršnosti uporabne dozvole odnosno danom početka korištenja nekretnine koja se koristi bez uporabne dozvole
2. danom sklapanja ugovora kojim se stječe vlasništvo ili pravo korištenja nekretnine
3. danom pravomoćnosti odluke tijela javne vlasti kojim se stječe vlasništvo nekretnine
4. danom početka korištenja nekretnine koja se koristi bez pravne osnove.

(2) Obveznik plaćanja komunalne naknade dužan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze plaćanja komunalne naknade, promjene osobe obveznika ili promjene drugih podataka bitnih za utvrđivanje obveze plaćanja komunalne naknade prijaviti upravnom tijelu nastanak te obveze odnosno promjenu tih podataka.

(3) Pod drugim podacima bitnim za utvrđivanje obveze plaćanja komunalne naknade iz stavka 2. ovoga članka smatra se promjena obračunske površine nekretnine ili promjena namjene nekretnine.

(4) Ako obveznik plaćanja komunalne naknade ne prijavi obvezu plaćanja komunalne naknade, promjenu osobe obveznika ili promjenu drugih podataka bitnih za utvrđivanje obveze plaćanja komunalne naknade u propisanom roku, dužan je platiti komunalnu naknadu od dana nastanka obveze.

Članak 95.

(1) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o komunalnoj naknadi kojom se određuju:

1. područja zona u jedinici lokalne samouprave u kojima se naplaćuje komunalna naknada
2. koeficijent zone (Kz) za pojedine zone u jedinici lokalne samouprave u kojima se naplaćuje komunalna naknada
3. koeficijent namjene (Kn) za nekretnine za koje se plaća komunalna naknada
4. rok plaćanja komunalne naknade
5. nekretnine važne za jedinicu lokalne samouprave koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade
6. opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade.

(2) Odluka o komunalnoj naknadi objavljuje se u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.

Članak 96.

- (1) Područja zona u jedinici lokalne samouprave u kojima se naplaćuje komunalna naknada određuju se s obzirom na uređenost i opremljenost područja komunalnom infrastrukturom.
- (2) Prva zona je područje jedinice lokalne samouprave koje je najbolje uređeno i opremljeno komunalnom infrastrukturom.
- (3) Koeficijent zone (Kz) najviši je za prvu zonu i iznosi 1,00.

Članak 97.

- (1) Koeficijent namjene (Kn) ovisno o vrsti nekretnine i djelatnosti koja se obavlja iznosi za:
 1. stambeni prostor 1,00
 2. stambeni i poslovni prostor koji koriste neprofitne udruge građana 1,00
 3. garažni prostor 1,00
 4. poslovni prostor koji služi za proizvodne djelatnosti ne može biti manji od 1,00 ni veći od 5,00
 5. poslovni prostor koji služi za djelatnosti koje nisu proizvodne ne može biti manji od 1,00 ni veći od 10,00
 6. građevinsko zemljište koje služi obavljanju poslovne djelatnosti može biti najviše 10% koeficijenta namjene koji je određen za poslovni prostor
 7. neizgrađeno građevinsko zemljište 0,05.
- (2) Za poslovni prostor i građevinsko zemljište koje služi obavljanju poslovne djelatnosti, kad se poslovna djelatnost ne obavlja više od šest mjeseci u kalendarskoj godini, koeficijent namjene umanjuje se za 50%, ali ne može biti manji od koeficijenta namjene za stambeni prostor odnosno za neizgrađeno građevinsko zemljište.
- (3) Za hotele, apartmanska naselja i kampove visina godišnje komunalne naknade ne može biti veća od 1,5% ukupnoga godišnjeg prihoda iz prethodne godine, ostvarenog u hotelima, apartmanskim naseljima i kampovima koji se nalaze na području dotične jedinice lokalne samouprave.

Članak 98.

- (1) Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave do kraja studenoga tekuće godine donosi odluku kojom određuje vrijednost boda komunalne naknade (B) koja se primjenjuje od 1. siječnja iduće godine.
- (2) Vrijednost boda komunalne naknade (B) određuje se u kunama po četvornome metru (m²) korisne površine stambenog prostora u prvoj zoni jedinice lokalne samouprave.
- (3) Polazište za određivanje vrijednost boda komunalne naknade (B) je procjena troškova održavanja komunalne infrastrukture iz programa održavanja komunalne infrastrukture uz uzimanje u obzir i drugih predvidivih i raspoloživih izvora financiranja održavanja komunalne infrastrukture.
- (4) Ako predstavničko tijelo ne odredi vrijednost boda komunalne naknade (B) do kraja studenoga tekuće godine, za obračun komunalne naknade u sljedećoj kalendarskoj godini vrijednost boda se ne mijenja.

Članak 99.

- (1) Komunalna naknada obračunava se po četvornome metru (m²) površine nekretnine za koju se utvrđuje obveza plaćanja komunalne naknade, i to za:
 1. stambeni, poslovni i garažni prostor po jedinici korisne površine koja se utvrđuje na način propisan Uredbom o uvjetima i mjerilima za utvrđivanje zaštićene najamnine (»Narodne novine«, br. 40/97.)
 2. građevinsko zemljište koje služi obavljanju poslovne djelatnosti i neizgrađeno građevinsko zemljište po jedinici stvarne površine.
- (2) Iznos komunalne naknade po četvornome metru (m²) površine nekretnine utvrđuje se množenjem koeficijenta zone (Kz), koeficijenta namjene (Kn) i vrijednosti boda komunalne naknade (B).

Članak 100.

- (1) Rješenje o komunalnoj naknadi donosi upravno tijelo u skladu s odlukom o komunalnoj naknadi i odlukom o vrijednosti boda komunalne naknade (B) u postupku pokrenutom po službenoj dužnosti.
- (2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka donosi se do 31. ožujka tekuće godine ako se odlukom predstavničkog tijela mijenja vrijednost boda komunalne naknade (B) ili drugi podatak bitan za njezin izračun u odnosu na prethodnu godinu te u slučaju promjene drugih podataka bitnih za utvrđivanje obveze plaćanja komunalne naknade.
- (3) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka donosi se i ovršava u postupku i na način propisan zakonom kojim se uređuje opći odnos između poreznih obveznika i poreznih tijela koja primjenjuju propise o porezima i drugim javnim davanjima, ako ovim Zakonom nije propisano drukčije.

Članak 101.

(1) Rješenjem o komunalnoj naknadi utvrđuje se:

1. iznos komunalne naknade po četvornome metru (m²) nekretnine
2. obračunska površina nekretnine
3. godišnji iznos komunalne naknade
4. mjesečni iznos komunalne naknade odnosno iznos obroka komunalne naknade ako se naknada ne plaća mjesečno i
5. rok za plaćanje mjesečnog iznosa komunalne naknade odnosno iznosa obroka komunalne naknade ako se naknada ne plaća mjesečno.

(2) Godišnji iznos komunalne naknade utvrđuje se množenjem površine nekretnine za koju se utvrđuje obveza plaćanja komunalne naknade i iznosa komunalne naknade po četvornome metru (m²) površine nekretnine.

(3) Ništavo je rješenje o komunalnoj naknadi koje nema sadržaj propisan stavkom 1. ovoga članka.

Članak 102.

Protiv rješenja o komunalnoj naknadi i rješenja o njegovoj ovrsti te rješenja o obustavi postupka može se izjaviti žalba o kojoj odlučuje upravno tijelo županije nadležno za poslove komunalnog gospodarstva, a o žalbi protiv rješenja koja donosi upravno tijelo Grada Zagreba odlučuje središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove komunalnog gospodarstva.

ODJELJAK 3. NAKNADA ZA KONCESIJU I PRORAČUN JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

Članak 103.

Naknada za koncesiju koristi se za financiranje građenja i/ili održavanja komunalne infrastrukture čijim se korištenjem obavlja komunalna djelatnost za koju je koncesija dodijeljena.

DIO ČETVRTI KOMUNALNI RED

POGLAVLJE I. ODLUKA O KOMUNALNOM REDU

Članak 104.

(1) U svrhu uređenja naselja te uspostave i održavanja komunalnog reda u naselju predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o komunalnom redu kojom se propisuje:

1. uređenje naselja, koje obuhvaća uređenje pročelja, okućnica i dvorišta zgrada u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba u dijelu koji je vidljiv površini javne namjene, te određivanje uvjeta za postavljanje tendi, reklama, plakata, spomen-ploča na građevinama i druge urbane opreme te klimatizacijskih uređaja, dimovodnih, zajedničkih antenskih sustava i drugih uređaja na tim zgradama koji se prema posebnim propisima grade bez građevinske dozvole i glavnog projekta
2. način uređenja i korištenja površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu jedinice lokalne samouprave za gospodarske i druge svrhe, uključujući i njihovo davanje na privremeno korištenje, građenje građevina koje se prema posebnim propisima grade bez građevinske dozvole i glavnog projekta te održavanje reda na tim površinama
3. uvjete korištenja javnih parkirališta, javnih garaža, nerazvrstanih cesta i drugih površina javne namjene za parkiranje vozila
4. održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene, uključujući uklanjanje snijega i leda s tih površina.

(2) Odluku o komunalnom redu kojom se uređuje korištenje površina javne namjene koja je dio željezničke infrastrukture ili javne ceste predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi uz prethodnu suglasnost upravitelja te infrastrukture odnosno ceste.

(3) Odlukom iz stavka 1. ovoga članka propisuju se mjere za provođenje te odluke kao što je određivanje uvjeta i načina davanja u zakup površina javne namjene, mjere za održavanje komunalnog reda koje poduzima komunalni redar, obveze pravnih i fizičkih osoba i prekršajne odredbe.

(4) Odlukom iz stavka 1. ovoga članka mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama.

(5) Sadržaj odluke o komunalnom redu iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka može se propisati i s više odluka.

Članak 105.

(1) Naknade za davanje na privremeno korištenje površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu jedinice lokalne samouprave prihod su proračuna jedinice lokalne samouprave.

(2) Osoba koja je dobila na privremeno korištenje površine odnosno zemljište iz stavka 1. ovoga članka ne može pravo korištenja ili zajedničkog korištenja tih površina odnosno tog zemljišta prenijeti na drugu osobu bez suglasnosti jedinice lokalne samouprave.

Članak 106.

Novčane kazne naplaćene za prekršaje propisane odlukom o komunalnom redu prihod su proračuna jedinice lokalne samouprave na čijem su području učinjeni prekršaji.

POGLAVLJE II. ODRŽAVANJE KOMUNALNOG REDA**ODJELJAK 1. UPRAVNO TIJELO****Članak 107.**

(1) Poslove provedbe odluke o komunalnom redu obavlja upravno tijelo jedinice lokalne samouprave određeno općim aktom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave o ustroju upravnih tijela (u daljnjem tekstu: upravno tijelo).

(2) Upravno tijelo u provedbi odluke o komunalnom redu obavlja poslove:

1. dopuštanja i određivanja uvjeta za postavljanje tendi, reklama, plakata, spomen-ploča na građevinama i druge urbane opreme na zgradama

2. dopuštanja i određivanja uvjeta za korištenje površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu jedinice lokalne samouprave za gospodarske i druge svrhe, uključujući i njihovo davanje na privremeno korištenje, građenje građevina koje se prema posebnim propisima grade bez građevinske dozvole i glavnog projekta

3. nadzora nad provedbom odluke o komunalnom redu i

4. druge poslove određene odlukom o komunalnom redu.

(3) Upravno tijelo obavlja i druge poslove određene ovim Zakonom i posebnim zakonom.

Članak 108.

Protiv upravnih akata koje donosi upravno tijelo u obavljanju poslova iz članka 107. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona može se izjaviti žalba o kojoj odlučuje upravno tijelo županije nadležno za poslove komunalnog gospodarstva, a o žalbi protiv upravnih akata koje donosi upravno tijelo Grada Zagreba odlučuje središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove komunalnog gospodarstva, ako posebnim zakonom nije propisano drukčije.

ODJELJAK 2. KOMUNALNI REDARI**Članak 109.**

(1) Poslove nadzora koje na temelju ovoga Zakona obavlja upravno tijelo provode komunalni redari koji su službenici tog tijela.

(2) Komunalni redari imaju ovlasti obavljanja nadzora propisane ovim Zakonom, odlukom o komunalnom redu i posebnim zakonom.

(3) Komunalni redari obavljaju i poslove određene posebnim zakonom.

Članak 110.

Jedinice lokalne samouprave mogu ugovorom ustrojiti zajedničko obavljanje poslova komunalnih redara.

Članak 111.

(1) Komunalni redar mora imati najmanje gimnazijsko srednjoškolsko obrazovanje ili četverogodišnje strukovno srednjoškolsko obrazovanje.

(2) Komunalni redar u obavljanju službene dužnosti nosi službenu odoru i ima službenu iskaznicu.

(3) Izgled službene odore te izgled i sadržaj službene iskaznice komunalnog redara propisuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odlukom.

Članak 112.

(1) U provedbi nadzora nad provedbom odluke o komunalnom redu komunalni redar je ovlašten:

1. zatražiti i pregledati isprave (osobna iskaznica, putovnica, izvod iz sudskog registra i sl.) na temelju kojih može utvrditi identitet stranke odnosno zakonskog zastupnika stranke, kao i drugih osoba nazočnih prilikom nadzora
2. uzimati izjave od odgovornih osoba radi pribavljanja dokaza o činjenicama koje se ne mogu izravno utvrditi, kao i od drugih osoba nazočnih prilikom nadzora
3. zatražiti pisanim putem od stranke točne i potpune podatke i dokumentaciju potrebnu u nadzoru
4. prikupljati dokaze i utvrđivati činjenično stanje na vizualni i drugi odgovarajući način (fotografiranjem, snimanjem kamerom, videozapisom i sl.)
5. obavljati i druge radnje u svrhu provedbe nadzora.

(2) U provedbi nadzora nad provedbom odluke o komunalnom redu komunalni redar ima pravo i obvezu rješenjem ili na drugi propisani način narediti fizičkim i pravnim osobama mjere za održavanje komunalnog reda propisane odlukom o komunalnom redu odnosno druge mjere propisane zakonom.

(3) Optužni prijedlog za prekršaj propisan ovim Zakonom ili odlukom o komunalnom redu koji u nadzoru utvrdi komunalni redar podnosi upravno tijelo.

Članak 113.

(1) Javnopravna tijela te pravne i fizičke osobe obvezne su komunalnom redaru, bez naknade za rad i troškove, u roku koji im odredi, omogućiti provedbu nadzora i osigurati uvjete za neometan rad u okviru njegovih ovlaštenja.

(2) Upravo tijelo ovlašteno je zatražiti pomoć policije ako se prilikom izvršenja rješenja pruži otpor ili se otpor osnovano očekuje.

Članak 114.

(1) Kada komunalni redar utvrdi povredu propisa čije izvršenje je ovlašten nadzirati, obavezan je po službenoj dužnosti pokrenuti upravni postupak i narediti odgovarajuće mjere u skladu s odlukom o komunalnom redu ili posebnim propisom.

(2) Kada komunalni redar utvrdi da nije povrijeđen propis čije izvršenje je ovlašten nadzirati pa stoga nema uvjeta za pokretanje upravnog postupka, pisanim putem će o tome obavijestiti poznatog prijavitelja u roku od osam dana od dana utvrđenja činjeničnog stanja.

Članak 115.

Ako je stranka izvršila obvezu iz rješenja o izvršenju komunalnog redara ili je zbog drugog razloga prestala obveza izvršenja tog rješenja, komunalni redar po službenoj dužnosti donosi rješenje o obustavi postupka izvršenja rješenja.

Članak 116.

(1) Mjere za održavanje komunalnog reda propisane odlukom o komunalnom redu komunalni redar naređuje rješenjem osobi koja je povrijedila odluku odnosno osobi koja je obvezna otkloniti utvrđenu povredu.

(2) Ako se osoba iz stavka 1. ovoga članka ne može utvrditi, rješenje se donosi protiv nepoznate osobe.

(3) Ako komunalni redar utvrdi povredu propisa čije izvršenje je ovlašten nadzirati, može donijeti rješenje i bez saslušanja stranke.

Članak 117.

(1) Protiv upravnih akata koje donosi komunalni redar može se izjaviti žalba o kojoj odlučuje upravno tijelo županije nadležno za poslove komunalnog gospodarstva, a o žalbama protiv upravnih akata koje donosi komunalni redar Grada Zagreba odlučuje središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove komunalnog gospodarstva.

(2) Žalba izjavljena protiv rješenja komunalnog redara ne odgađa njegovo izvršenje.

DIO PETI NADZOR

Članak 118.

Nadzor nad provedbom ovoga Zakona provodi središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove komunalnog gospodarstva.

Članak 119.

- (1) Upravno tijelo i pravna osoba s javnim ovlastima dužni su Ministarstvu u svrhu provedbe nadzora omogućiti pristup njegovu službenom prostoru i dostaviti sve zatražene podatke, dokumente i izvješća u zatraženom roku.
- (2) Ako upravno tijelo, odnosno pravna osoba s javnim ovlastima ne postupi po traženju Ministarstva iz stavka 1. ovoga članka, na ispunjenje zatraženog ga se poziva rješenjem.

Članak 120.

- (1) Ministarstvo rješenjem naređuje upravnom tijelu i pravnoj osobi s javnim ovlastima otklanjanje nezakonitosti ili nepravilnosti koja se utvrdi u provedbi nadzora te rok za njezino otklanjanje.
- (2) Nepostupanje po rješenju iz stavka 1. ovoga članka iz neopravdanog razloga je teška povreda službene dužnosti čelnika upravnog tijela odnosno pravne osobe s javnim ovlastima.

Članak 121.

- (1) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona obavljaju ovlašteni državni službenici središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove financija.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, inspekcijski nadzor nad provedbom odredbi ovoga Zakona kojima se uređuju opći uvjeti isporuke i cijene komunalnih usluga obavljaju tržišni inspektori središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove gospodarstva.

DIO ŠESTI PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 122.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u jedinici lokalne samouprave koja potroši sredstva komunalnog doprinosa protivno njihovoj namjeni (članak 76. stavak 2.).
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka odgovorna osoba je gradonačelnik odnosno općinski načelnik.

Članak 123.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba isporučitelj komunalne usluge ako:
 1. bez opravdanog razloga prekine isporučivati komunalnu uslugu ili obustavi isporuku komunalne usluge korisniku (članak 29. stavak 2.)
 2. ne pribavi prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave za opće uvjete isporuke komunalne usluge i/ili izmjene i dopune općih uvjeta isporuke komunalne usluge (članak 30. stavak 2.)
 3. ne objavi opće uvjete isporuke komunalne usluge u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njezinim mrežnim stranicama te na svojoj oglasnoj ploči i mrežnim stranicama (članak 30. stavak 4.)
 4. se ne pridržava općih uvjeta isporuke komunalne usluge i ugovora o isporuci komunalne usluge (članak 30. stavak 7.)
 5. obavlja komunalnu djelatnost, a ne ispunjava uvjete propisane glede organizacijskog oblika obavljanja komunalnih djelatnosti (članak 33. stavak 1.)
 6. uz povjerenu komunalnu djelatnost obavlja i drugu djelatnost od općeg interesa i/ili tržišnu gospodarsku djelatnost, a računovodstvene poslove za te djelatnosti ne obavlja odvojeno (članak 34. stavak 3.)
 7. ne pribavi prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave za cjenik komunalnih usluga ili njegovu izmjenu ili dopunu (članak 55. stavak 1.)
 8. cjenik komunalnih usluga ili njegovu izmjenu ili dopunu ne objavi na svojoj oglasnoj ploči i na svojim mrežnim stranicama (članak 55. stavak 7.)
 9. se ne pridržava cjenika komunalnih usluga (članak 55. stavak 8.).
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 5000,00 do 50.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba isporučitelj komunalne usluge za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 124.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 40.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. komunalnom redaru ne omogućiti pregled isprave (osobne iskaznice, putovnice, izvoda iz sudskog registra i sl.), na temelju kojih može utvrditi identitet stranke odnosno zakonskog zastupnika stranke, kao i drugih osoba nazočnih prilikom nadzora (članak 112. stavak 1. točka 1.)

2. komunalnog redara ometa u provedbi nadzora (članak 112. stavak 1. točke 4. i 5.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 2500,00 do 10.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 2500,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 125.

(1) Novčane kazne naplaćene za prekršaje propisane odredbama članka 122. i 123. ovoga Zakona prihod su proračuna Republike Hrvatske.

(2) Novčane kazne naplaćene za prekršaje propisane odredbama članka 124. ovoga Zakona prihod su proračuna jedinice lokalne samouprave.

DIO SEDMI PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 126.

(1) Postupci donošenja upravnih akata započeti po [Zakonu o komunalnom gospodarstvu](#) (»Narodne novine«, br. 36/95., 70/97., 128/99., 57/00., 129/00., 59/01., 26/03. – pročišćeni tekst, 82/04., 178/04., 38/09., 79/09., 153/09., 49/11., 84/11., 90/11., 144/12., 94/13., 153/13., 147/14. i 36/15.) do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama tog Zakona i propisa donesenih na temelju tog Zakona.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, u postupcima donošenja rješenja o komunalnom doprinosu koja se donose nakon prestanka važenja programa gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture iz članka 129. stavka 1. ovoga Zakona glede sadržaja tog rješenja primjenjuju se odredbe članka 85. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 127.

(1) Ministar nadležan za komunalno gospodarstvo dužan je donijeti pravilnik iz članka 81. stavka 3. ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministar nadležan za graditeljstvo dužan je objaviti prosječne troškove građenja kubnog metra (m³) građevine u Republici Hrvatskoj u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Do stupanja na snagu pravilnika iz stavka 1. ovoga članka ostaje na snazi Pravilnik o načinu utvrđivanja obujma građevine za obračun komunalnog doprinosa (»Narodne novine«, br. 136/06., 135/10., 14/11. i 55/12.).

(4) Do objave prosječnih troškova iz stavka 2. ovoga članka primjenjuje se Podatak o prosječnim troškovima gradnje m³ etalonske građevine u Republici Hrvatskoj (»Narodne novine«, br. 59/10.).

Članak 128.

(1) Odredbe članka 87. i 89. ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju i na rješenja o komunalnom doprinosu donesena na temelju zakona koji je važio prije stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Odredbe članka 88. ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju i na rješenja o komunalnom doprinosu donesena na temelju zakona koji je važio prije stupanja na snagu ovoga Zakona ako to obveznik komunalnog doprinosa odnosno investitor zatraži u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 129.

(1) Programi gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture, programi održavanja komunalne infrastrukture i odluke o vrijednosti boda komunalne naknade (B) doneseni do stupanja na snagu ovoga Zakona važe do isteka kalendarske godine za koju su doneseni.

(2) Jedinice lokalne samouprave donijet će program građenja komunalne infrastrukture iz članka 68. stavka 1. ovoga Zakona, program održavanja komunalne infrastrukture iz članka 72. stavka 1. ovoga Zakona i odluku o vrijednosti boda komunalne naknade (B) iz članka 98. stavka 1. ovoga Zakona, najkasnije 30 dana prije dana isteka kalendarske godine za koju su doneseni programi odnosno odluke iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Nakon isteka kalendarske godine za koju su doneseni programi održavanja komunalne infrastrukture i odluke o vrijednosti boda komunalne naknade (B) iz stavka 1. ovoga stavka rješenje o komunalnoj naknadi može se donijeti samo u skladu s odlukom o komunalnoj naknadi i odlukom o vrijednosti boda komunalne naknade (B) donesenim na temelju ovoga Zakona.

Članak 130.

(1) Jedinice lokalne samouprave donijet će odluke o komunalnom doprinosu iz članka 78. stavka 1. ovoga Zakona i odluke o komunalnoj naknadi iz članka 95. stavka 1. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Jedinice lokalne samouprave donijet će odluke o komunalnom redu iz članka 104. stavka 1. ovoga Zakona u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Do stupanja na snagu odluka iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ostaju na snazi odluke o komunalnom doprinosu, odluke o komunalnoj naknadi i odluke o komunalnom redu s mjerama za njihovo provođenje, donesene na temelju zakona koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 131.

Jedinice lokalne samouprave ustrojiti će evidencije komunalne infrastrukture iz članka 63. ovoga Zakona u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 132.

(1) Komunalna infrastruktura iz članka 59. stavka 1. ovoga Zakona izgrađena do dana stupanja na snagu ovoga Zakona koja nije evidentirana u katastru ili nije evidentirano njezino stvarno stanje evidentira se u katastru na temelju geodetskog elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture, potvrde jedinice lokalne samouprave da se radi o komunalnoj infrastrukturi, a koje pribavlja i nadležnom tijelu za katastar dostavlja jedinica lokalne samouprave odnosno javni isporučitelj koji upravlja komunalnom infrastrukturom i rješenja nadležnog zemljišnoknjižnog suda o provedbi prijavnog lista u zemljišnu knjigu. Prijavni list za prethodnu provedbu u zemljišnoj knjizi izrađen u skladu s pregledanim i potvrđenim geodetskim elaboratom izvedenog stanja komunalne infrastrukture i potvrdu jedinice lokalne samouprave da se radi o komunalnoj infrastrukturi zemljišnoknjižnom sudu po službenoj dužnosti dostavlja nadležni ured za katastar.

(2) Potvrda jedinice lokalne samouprave iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati katastarske i zemljišnoknjižne oznake zemljišta na kojem se nalazi i tvrdnju da se radi o komunalnoj infrastrukturi.

(3) Komunalna infrastruktura iz stavka 1. ovoga članka evidentira se u katastru i upisuje u zemljišne knjige kao neotuđivo vlasništvo odnosno suvlasništvo jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi i/ili javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom, neovisno o postojanju upisa vlasništva i/ili drugih stvarnih prava treće osobe.

(4) Na evidentiranje u katastru i upis u zemljišne knjige komunalne infrastrukture iz stavka 1. ovoga članka ne primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje prostorno uređenje o parcelaciji građevinskog zemljišta niti odredbe drugih zakona i propisa kojima se uređuje katastar zemljišta i nekretnina, vlasništvo, druga stvarna prava i zemljišne knjige, a koje su protivne stavcima 1. i 2. ovoga članka.

(5) Evidentiranje u katastru i upis u zemljišne knjige komunalne infrastrukture na način propisan stavcima 1., 2. i 3. ovoga članka ne isključuje mogućnost njihova evidentiranja u katastru i upisa u zemljišne knjige na način propisan zakonima i drugim propisima iz stavka 4. ovoga članka.

(6) Odredbe ovoga članka ne odnose se na komunalnu infrastrukturu izgrađenu na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske uređeno zakonom kojim se uređuje upravljanje i raspolaganje imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske.

Članak 133.

(1) Trgovačko društvo, javna ustanova i vlastiti pogon, osnovani za obavljanje komunalnih djelatnosti na temelju Zakona o komunalnom gospodarstvu (»Narodne novine«, br. 36/95., 70/97., 128/99., 57/00., 129/00., 59/01., 26/03. – pročišćeni tekst, 82/04., 178/04., 38/09., 79/09., 153/09., 49/11., 84/11., 90/11., 144/12., 94/13., 153/13., 147/14. i 36/15.), nastavlja s radom kao trgovačko društvo, javna ustanova i vlastiti pogon prema ovom Zakonu.

(2) Jedinica lokalne samouprave te društvo i ustanova iz stavka 1. ovoga članka uskladit će akte o osnivanju, statute i druge opće akte s ovim Zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, osim u slučaju propisanom člankom 134. ovoga Zakona.

(3) Isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donijet će opće uvjete isporuke komunalne usluge i s postojećim korisnikom komunalne usluge sklopiti ugovor o isporuci komunalne usluge iz članka 30. stavka 1. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 134.

Jedinice lokalne samouprave uskladit će vrijednost temeljnog kapitala i vrijednost dionica ili udjela u trgovačkim društvima odnosno vrijednost udjela u javnim ustanovama s ovim Zakonom u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 135.

Pravna i fizička osoba koja obavlja komunalnu djelatnost na temelju ugovora o koncesiji i ugovora o povjeravanju komunalnih poslova, sklopljenih na temelju Zakona o komunalnom gospodarstvu (»Narodne novine«, br. 36/95., 70/97., 128/99., 57/00., 129/00., 59/01., 26/03. – pročišćeni tekst, 82/04., 178/04., 38/09., 79/09., 153/09., 49/11., 84/11., 90/11., 144/12., 94/13., 153/13., 147/14. i 36/15.), nastavlja s radom do isteka važenja tih ugovora.

Članak 136.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o komunalnom gospodarstvu (»Narodne novine«, br. 36/95., 70/97., 128/99., 57/00., 129/00., 59/01., 26/03. – pročišćeni [tekst](#), 82/04., 178/04., 38/09., 79/09., 153/09., 49/11., 84/11., 90/11., 144/12., 94/13., 153/13., 147/14. i 36/15.).

Članak 137.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/17-01/188

Zagreb, 13. srpnja 2018.

HRVATSKI SABOR